УДК 339.9
JEL G24

Левченко Ю.Г., к.е.н., доцент
Національний університет харчових технологій

МІСЦЕ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ РЕЙТИНГАХ

У статті розглянуто місце України у міжнародних економічних рейтингах. Досліджено місце України у восьми найбільших міжнародних економічних рейтингах. Визначено негативні факторами для ведення бізнесу в Україні серед яких: інфляція, корупція, політична нестабільність, бюрократія, регулювання валютного ринку, недостатня освіченість працівників, невідповідна якість інфраструктури, злочинність тощо.

Виявлено основні причини зниження позицій країни в міжнародних економічних рейтингах, які насамперед, пов'язані із нестабільним законодавством, невдалими економічними реформи, що проводяться Урядом країни, проявом корупції на всіх рівнях управління.

Ключові слова: *міжнародний рейтинг, індекс, інновації, конкурентоспроможність, економічний розвиток.*

Постановка проблеми. Важливим показником стану економіки країни є визначення міжнародного економічного рейтингу, тобто позиції у світі щодо рівня інноваційного потенціалу, конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості, економічної свободи, людського капіталу, загального економічного потенціалу тощо. Аналіз динаміки показників міжнародних економічних рейтингів виявляє економічні зміни в країні з погляду незалежного оцінювання та дає змогу визначити певні закономірності, а також проблеми у сучасному стані економіки країни.

Рейтинги є корисними для оцінювання розвитку країни, виявлення перспективності її економіки, що дає можливість вирішити першочергові проблеми.

Аналіз останніх публікацій. Проблематикою місця України в міжнародних рейтингах займались такі науковці, як Л. Антонюк, Б. Данилишин, Ю. Дудка, О. Костюк, Д. Лук'яненко, В. Мунтіян, Н. Писаренко, Д. Сакс, В. Шевчук, тощо. Проте більшість вчених досліджували положення України з окремо виділених позицій: глобального інноваційного індексу, індексу глобальної конкурентоспроможності, індекс легкості ведення бізнесу, індексу податкового навантаження тощо. Тоді як побачити повноцінний та комплексний стан справ в економіці країни дозволяє лише системний підхід до дослідження вказаних показників.

Невирішені частини проблеми. Враховуючи постійну динамічну зміну зовнішнього та внутрішнього стану України необхідно постійно досліджувати місце України у міжнародних рейтингах і робити комплексну оцінку, оскільки відповідні рейтингові місця, якими відзначають Україну різноманітні світові організації, хоча і носять суто інформаційний характер, але є індикаторами її розвитку.

Метою статті є аналіз позиціювання України у світовому економічному просторі, визначення макроекономічних, інституційних факторів розвитку країни та підвищення її конкурентних позицій.

Результати дослідження. Міжнародні рейтинги України відображають її позиції серед інших країн світу за загальними статистичними показниками, а також спеціальними соціальними, економічними та політичними індексами й рейтингами.

Існує декілька найбільш відомих міжнародних рейтингів, які відображають економічні позиції України порівняно з іншими країнами, а саме: Innovation Index Bloomberg (Індекс інновацій Bloomberg), The Global Innovatinion Index (Глобальний інноваційний індекс), The Global Competitiveness Index (WEF) (Індекс глобальної конкурентоспроможності), Easy of Doing Business (Індекс легкості ведення бізнесу), Index of Economy Freedom (Індекс економічної свободи), Human Capital Index (Індекс людського капіталу),The legatum prosperity Index (Індекс процвітання), Paying taxes ranking (Рейтинг податкового навантаження).

Місце України у вище зазначених восьми міжнародних економічних рейтингах представлено у таблиці 1.

Таблиця 1.

Місце України у найбільших міжнародних економічних рейтингах

№	Назва рейтингу	Організація чи джерело	Місце / серед	Показник	Рік	Коментар
1	Індекс інновацій Bloomberg	Bloomberg	▼ 42/50	-	2017	Україна втратила одну позицію
2	Глобальний інноваційний індекс	Міжнародна школа бізнесу «Insead» та BOIB	▲ 50/127	37,6	2017	Україна піднялася на 6 позицій (з 56)
3	Індекс глобальної конкурентоспроможності	Всесвітній економічний форум	▲ 81/137	-	2017	За рік Україна піднялася на 4 позиції
4	Індекс легкості ведення бізнесу	Світовий банк	▲ 80/190	-	2017	Україна піднялась на 4 позиції
5	Індекс економічної свободи	The Heritage Foundation.	▼ 166/180	48,1	2017	Україна опустилася на 4 позиції зі 162-го на 166-те місце.
6	Індекс людського капіталу	Всесвітній економічний форум	▲ 24/130	71,27	2017	Україна піднялася на 2 сходинки
7	Індекс процвітання	аналітичний центр Legatum Institute	▼ 107/149	52,59	2016	Україна опустилася на 37 позицій
8	Рейтинг податкового навантаження	Група Світового банку	▼ 84/190	51,9	2016	Україна втратила 1 позиції

Примітка: ▲ Україна покращила свій рейтинг; ▼ Україна погіршила свій рейтинг

Джерело: складено автором за даними [1].

Індекс інновацій Bloomberg. Україна у рейтингу 2017 року країн з найбільш інноваційною економікою посіла 42-ге місце (всього у рейтингу 50 позицій), втративши одну позицію порівняно з 2016 роком. Даний рейтинг має назву Індекс інновацій Bloomberg, який складається на основі оцінок семи показників: витрати на НДДКР,

продуктивність, присутність в економіці високотехнологічних підприємств, поширеність вищої освіти, додана вартість товарів, кількість зареєстрованих патентів і кількість дослідників [2].

Згідно з даним рейтингом, обсяг коштів у відсотковому відношенні до ВВП, який Україна витрачає на дослідження і розробки має коефіцієнт 44; продуктивність 50; присутність в економіці високотехнологічних компаній 34; кількість зареєстрованих патентів і число дослідників – 27.

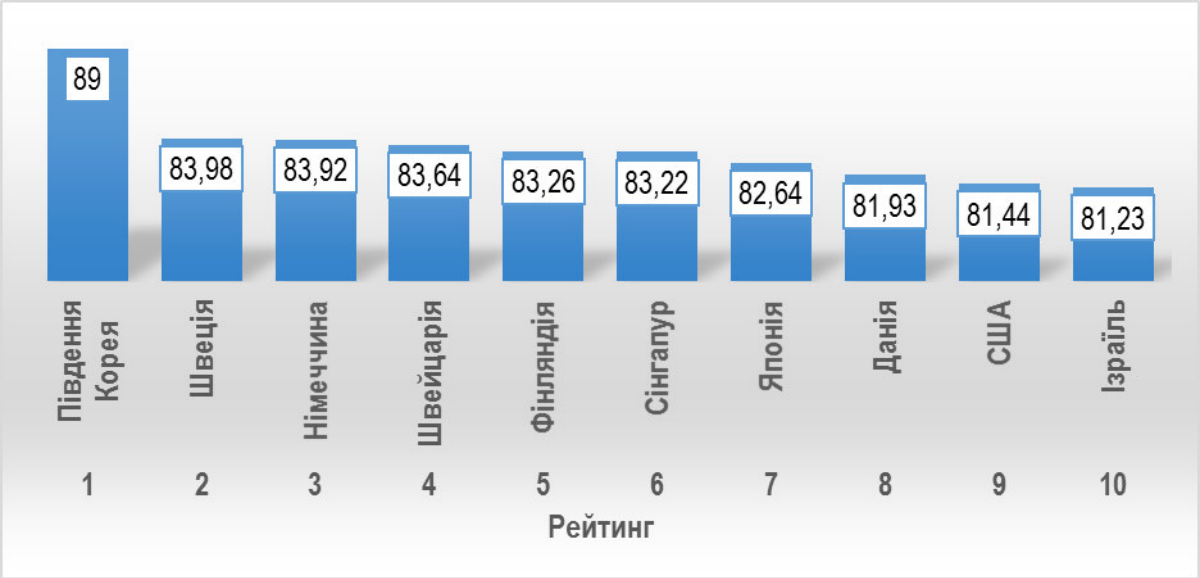

Рис. 1. Рейтинг десяти країн з найбільш інноваційною економікою.
Джерело: складено автором за даними [2].

У 2017 році, на першому місці незмінно залишається Південна Корея, Швеція піднялася на другу позицію, третє місце посіла Німеччина (2016-го року була на другому місці), четверте – Швейцарія, Фінляндія закрила першу п'ятірку 2017 року [1].

Південна Корея очолює рейтинг завдяки найбільшим витратам на наукові дослідження і розробки, патентній активності, виробництву з доданою вартістю і рівню вищої освіти.

Швеція та Фінляндія піднялися вгору завдяки значному зростанню високотехнологічних підприємств у країні.

До десятки країн з найбільш інноваційною економікою також потрапили Сінгапур (6 місце), Японія (7), Данія (8), США (9) та Ізраїль (10). При цьому Сінгапур не змінив рейтинг порівняно з минулим роком. Японія втратила три сходинки у рейтингу порівняно з 2016 роком, а США – 1. Данія та Ізраїль піднялися на одну сходинку у рейтингу [3].

Польща за рік піднялася з 23 на 22 сходинку, а Угорщина з 30 позиції піднялася на 27. Також, Естонія – на 33 місці, Словаччина – 36, Латвія – 39, Мальта – 40, а Казахстан з 50 сходинки піднявся на 48.

Росія втратила відразу 14 позицій у рейтингу і посіла 26 місце. Це більше, ніж будь-яка інша країна. Автори рейтингу вважають, що таке стрімке падіння Російської Федерації пов'язане з санкціями і наслідками падіння цін на енергоносії.

Глобальний інноваційний індекс (Global Innovation Index) складений спільно виданням Корнельського університету, міжнародною школою бізнесу «Insead» та

Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ – спеціалізована установа системи Організації Об'єднаних Націй).

Даний індекс становить рейтинг країн світу за потенціалом інноваційної діяльності та її результатів. Включає показники, які виходять за рамки традиційних індикаторів інноваційної діяльності, таких як рівень НДДКР, що служить визнанням тієї важливої ролі, яку відіграють інновації в якості рушійної сили економічного зростання і процвітання, а також відображає необхідність формування широкого бачення інноваційних процесів в державі. Є орієнтиром для керівництва компаній, директивних органів та інших бажаючих отримати уявлення про інноваційні процеси, що протікають в світі.

Глобальний інноваційний індекс складається з двох підгрупи (вхідний під-індекс і вихідний під-індекс) Ці підгрупи охоплюють 7 ключових елементів дослідження: інститути, людський капітал і дослідження, інфраструктура, ринковий досвід, досвід з ведення бізнесу (бізнесовий досвід), отриманні знання та технології (науково-практичні результати), результати творчої діяльності. Ключові елементи поділяються на окремі показники.

Рейтинг глобального інноваційного індексу у 2017 році представлено 127 країнами світу. Україна зайняла 50 місце, набравши 37,6 балів із 100 можливих, покращивши свої позиції на 6 сходинок порівняно з 2016 роком (56 місце) [4].

Лідерами «Глобального індексу інновацій – 2017» стали Швейцарія (сьомий рік поспіль очолює даний рейтинг), Швеція та Нідерланди. У першу десятку також змогли потрапити США (4 місце), Велика Британія (5), Данія (6), Сінгапур (7), Фінляндія (8), Німеччина (10). Польща знаходиться на 38-й позиції, Росія – 45, Молдова – 54, Білорусь – на 88 місці [4].

Індекс глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index) – це глобальне дослідження і супроводжуючий його рейтинг країн світу за показником економічної конкурентоспроможності. Розрахований за методикою Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ), заснований на комбінації загальнодоступних статистичних даних і результатів глобального опитування керівників компаній. Дослідження проводиться з 1979 року і в цей час представляє найповніший комплекс показників конкурентоспроможності по різних країнах світу.

Індекс глобальної конкурентоспроможності складається з більш ніж 100 змінних,

що згруповані у 12 контрольних показників, розділених на 3 категорії.

Згідно з даними дослідження, Україна зайняла 81 місце серед 137 і піднялася на 4 сходинки, при цьому погіршила свої позиції у 4 з 12 основних показників. Найбільше втрачено (мінус 13 пунктів) за складовою «Ефективність ринку праці». Тенденція до погіршення цього показника спостерігалася і в минулорічних дослідженнях, при чому в торішньому Україна погіршила за ним свої позиції на 17 пунктів [5].

Також, Україна зазнала втрат за оцінкою інноваційної складової Індексу – («мінус» 9 пунктів), інфраструктурної («мінус» 3 пункти) та за складовою, що характеризує вищу освіту та професійну підготовку («мінус» 2 пункти).

Незважаючи на те, що Україна покращила свої позиції у даному рейтингу, але у 2017 році у нас все ще найгірші позиції за оцінкою міцності банків (130 місце), за регулюванням фондових бірж (134 місце), за якістю доріг (130 місце), за інфляційними

змінами та за здатністю країни утримувати таланти (129 місце), за захистом права власності (128 місце) [5].

Отже, фактори, що знижують рейтинг України – це низька ефективність ринків, погано розвинена інфраструктура та не ефективні органи державного управління.

У переліку основних причин, що знижують конкурентоспроможність це: корупція, політична нестабільність, інфляція, неефективність державних органів та інші.

Вже традиційно, рейтинг індексу глобальної конкурентоспроможності очолила Швейцарія. До десятки найконкурентоспроможніших країн світу увійшли: США, Сінгапур, Нідерланди, Німеччина, Гонконг, Швеція, Великобританія, Японія та Фінляндія.

Індекс легкості ведення бізнесу (Easy of Doing Business Index) – індекс для порівняння простоти підприємницької діяльності між країнами світу (у 2017 році – 190 країн), що укладається Світовим банком на основі річних даних за показником створення сприятливих умов ведення бізнесу та оцінює регуляторний клімат в країні або як впроваджуються зміни у законодавство з метою покращення умов для підприємницької діяльності.

Рейтинг складається на підставі 10 індикаторів регулювання підприємницької діяльності, що враховують час і вартість виконання підприємцем вимог держави, які представлено на рис. 2. Кожен індикатор має рівну вагу. При цьому не враховуються такі змінні, як макроекономічна політика, якість інфраструктури, кваліфікація робочої сили, коливання валютних курсів, думки інвесторів, безпека і рівень корупції. Таким чином, умови організації та ведення бізнесу розглядаються без урахування політичних аспектів, винятково на рівні державного регулювання. У підсумковому рейтингу всі країни ранжуються за рівнем сприятливих умов ведення бізнесу, де висока позиція країни означає, що її регуляторний клімат сприяє веденню бізнесу.

Рис. 2. Позиції України за основними індикаторами Індекс легкості ведення бізнесу у 2017 році
Джерело: складено автором за даними [6].

У 2017 році Світовим банком дещо змінено методологію складання рейтингу. Зокрема, враховано гендерні аспекти за деякими індикаторами індексу. Крім того, розширено індикатор «Оподаткування». Тепер він охоплює процеси після подачі звітності та сплати податків, включаючи повернення податків, податковий аудит і апеляцію за адміністративними податками.

Україна за минулий рік піднялася у рейтингу на 3 пункти з 83 до 80 місця. За ступенем сприятливості умов для підприємницької діяльності країна займає місце між Сан-Маріно та Боснією і Герцеговиною. Однак слід зазначити, що в поточному році автори дослідження змінили методологію, перерахувавши по ній і минулорічні показники. У результаті виявилося, що Україна займала в 2016 році не 83, а 81 місце, тому з урахуванням нових даних загальний рейтинг країни покращився лише на одну позицію (з 81 до 80 місця). За минулий рік Україна покращила умови ведення бізнесу лише за чотирма з десяти показників, що розглядаються в дослідженні [6].

Ключові показники України є наступними. За показником легкості реєстрації бізнесу країна займає 20 місце в світі (в 2016 році – 24 місце); за показником легкості отримання дозволів на будівництво – 140 місце (в 2016 році – 137 місце); можливістю підключення до системи електропостачання – 130 місце (в 2016 році – 140 місце); простотою реєстрації прав власності – 63 місце (в 2016 році – 62 місце); можливістю кредитування – 20 місце (в 2016 році – 19 місце); за рівнем захисту міжнародних інвесторів – 70 місце (в 2016 році – 101 місце); за рівнем оподаткування – 84 місце (в 2016 році – 83 місце); за рівнем ведення міжнародної торгівлі – 115 місце (в 2016 році – 110 місце); за рівнем забезпечення виконання контрактів – 81 місце (в 2016 році – 93 місце); за показником простоти ліквідації підприємств – 150 місце (в 2016 році – 148 місце) [6].

Отже, враховуючи, ретроспективне застосування, наша країна за рік покращила свою позицію в рейтингу легкості ведення бізнесу лише на 1 позицію, піднявшись з 81 місяця на 80 місце. Позитивні зрушення експертами відзначено лише в 2 з 10 основних компонентів дослідження – «Захист прав міноритарних інвесторів» та «Забезпечення виконання контрактів». Всі інші зміни фактично відбулися за рахунок зміни методології та динаміки інших країн.

Парадоксальним залишається той факт, що зазначені експертами Світового банку нібито поліпшення у рейтингу Doing Business-2017, жодним чином не відчули самі підприємці. При складанні рейтингу враховуються регуляторні поліпшення, які в Україні далеко не завжди означають реальні зміни. Так, експерти точно не враховували складності взаємодії підприємців з податківцями, кількість планових, а особливо позапланових перевірок і масштаби корупції. Тому поліпшення позицій України не відзначиться і на інвестиційній привабливості країни, адже інвестори в першу чергу будуть враховувати реальну ситуацію, а не місце країни в топ-100. Інвестори не готові працювати в Україні, поки держава не зможе гарантувати їм повний захист їх власності і капіталів.

Негативними факторами для ведення бізнесу у нашій країні визначено (у порядку зменшення): інфляцію, корупцію, політичну нестабільність, високі податкові ставки, складність податкового законодавства, нестабільність уряду, ускладнений доступ до фінансів, неефективну державну бюрократію, регулювання валютного ринку, недостатню освіченість працівників, погану етику робочої сили, недостатню здатність до інновацій, обмежувальне регулювання ринку праці, невідповідну якість інфраструктури, злочинність та крадіжки, низьку якість охорони здоров'я.

Індекс економічної свободи (Index of Economy Freedom) – показник, який щорічно розраховується Wall Street Journal і Heritage Foundation, всебічно висвітлює

економічну ситуацію у різних країнах світу та дає загальне уявлення того, з якою країною варто співпрацювати інвестору.

Індекс економічної свободи базується на десяти компонентах, що формуються у чотири групи: верховенство права (права власності, свобода від корупції), обмежений уряд (фіскальна свобода, державні витрати), регуляторна ефективність

(свобода бізнесу, свобода ринку праці, монетарна свобода) і відкритість ринків (свобода торгівлі, свобода інвестицій, фінансова свобода) [7].

Україна в рейтингу Індексу економічної свободи (Index of Economic Freedom) 2017 року збільшила свій показник із 46,8 до 48,1 бали зі 100 можливих, але загалом опустилася зі 162-го на 166-те місце серед 180 країн-учасниць.

Згідно з ним, індекс фінансової свободи оцінено у 30 балів, сумлінності влади – у 29,2, інвестиційної свободи – в 25, а судової ефективності – в 22,6 бали [7].

Краще за все, на думку укладачів індексу, в Україні з торговельною свободою – 85,9 бали та податковим тягарем – 78,6.

Через дерегуляцію Україна принципово покращила позиції в напрямку відкриття бізнесу.

Першу п'ятірку індексу і групу вільних економік із показниками від 89,8 до 81 бали сформували у 2017 році Гонконг, Сінгапур, Нова Зеландія, Швейцарія та Австралія.

У Білорусії – 104-те місце (58,6 бали), Молдови – 110-те місце (58 балів), Росії – 114-те місце (57,1 бали). Показники західних сусідів значно кращі: Румунія – 39-те місце (69,7 бали), Польща – 45-те місце (68,3 бали), Угорщина – 56-те місце (65,8 бали), Словаччина – 57-ме місце (65,7 бали) [7].

Низький рейтинг України в Індексі економічної свободи зумовлено, насамперед, недосконалим законодавством, високим рівнем корупції в країні, низьким рівнем суспільної недовіри до судів, неефективними економічними реформами, які розпочав Уряд для відновлення зростання економіки тощо.

Індекс людського капіталу (Human Capital Index) у 2017 році охоплював 130 країн. Згідно зі звітом, людський капітал – це люди, що володіють знаннями і навичками, які дозволяють створювати цінність в глобальній економічній системі. Кожній країні виставлялися оцінки за шкалою від 0 (найгірший) до 100 (найкращий) балів за чотирма тематичними вимірам і п’яти різних вікових груп. Індекс покликаний забезпечити цілісну оцінку людського капіталу країни – як поточну, так і очікувану.

Україна у рейтингу 2017 року зайняла 24-у позицію з 130 країн, обігнавши всіх сусідів, крім Росії, яка виявилася вище на 8 позицій. При цьому різниця в оцінці – менше 1 балу (у України 71,27, у РФ – 72,16) [1].

Першість у розвитку кадрового потенціалу і людського капіталу утримують Норвегія, Фінляндія, Швейцарія, США, Данія, Німеччина та Нова Зеландія. Вони отримали більше 84 балів зі 100 можливих. П’ять останніх позицій в рейтингу розподілилися між Малі, Ефіопією, Сенегалом, Мавританією і Єменом.

Якщо подивитися на основні критерії оцінки, можна відзначити високий результат України у грамотності, освіченості кадрів (99,98 і 100 балів) і можливостей для їх розвитку. Гірше, ніж у сусідів, у нашій країні складається ситуація з безробіттям і якістю підготовки персоналу. При цьому Україна увійшла в першу десятку за такими показниками, як рівень поширення середньої освіти, а також кількість працівників з неповною зайнятістю.

Найнижчі оцінки Україна отримала за критеріями: рівень зайнятості у високотехнологічних виробництвах, кількість людей, які здобувають професійно-технічну освіту та високий рівень безробіття. Отже, саме ці критерії перешкоджають розвитку людського потенціалу в Україні.

Індекс процвітання (The legatum prosperity Index) – є оцінкою світового багатства і благополуччя. Складається аналітичним центром зі штаб-квартирою в Лондоні Legatum Institute з 2006 року. Країни оцінюють на основі результатів опитувань громадян цих країн у восьми категоріях: стан економіки, соціальної сфери, підприємництва, освіти, влади, екології, охорони здоров'я та персональної свободи громадян у їхніх державах.

У 2016 році країни порівнювалися по 104 показниках, включаючи традиційні, такі як ВВП і кількість людей, що працюють повний день, і досить незвичайні – число безпечних інтернет-серверів і то, наскільки втомлюються люди в повсякденному житті. Також враховувалися стан навколишнього середовища, безпека життя, особиста свобода, освіта, розвиненість бізнесу та інші порівняльні характеристики (суб-індекси), за якими зі 149 країн з відкритими даними і був складений рейтинг. Протягом останніх семи років в ньому лідирувала Норвегія, але в 2016 році вона поступилася першим місцем Новій Зеландії [8].

Україна у 2016 році втратила 37 позицій порівняно з 2015 роком і опинилася на 107 місці. Причини такого стрімкого спаду, насамперед, пов’язані зі збройний конфлікт на Донбасі, погіршенням економічної ситуації і зубожіння населення. Із суб’єктивних критеріїв найгіршими виявилися показники свободи життєвого вибору і сприйняття корупції.

Після стрімкого спаду у 2014-2015 роках в економіці України повільно відбуваються процеси відновлення. ВВП на душу населення залишається дуже низьким – лише 20% від середнього показника для ЄС і другим найнижчим показником серед країн Центральної та Східної Європи. У 2016 році ВВП на душу населення в Україні склав $8305, у Білорусі – $18000, у Росії – $26490, у Польщі – $27764.

За останній рік відбулося безпрецедентне зубожіння населення. Згідно з доповіддю Програми розвитку ООН, сьогодні в Україні за межею бідності опинилося понад 60% громадян. Третина (30,0%) опитаних громадян вказали, що коштів їм вистачає тільки на продукти харчування, а для 8,8% респондентів грошей не вистачає навіть на їжу [8].

Рівень корупції в Україні – найвищий в Європі. У світовому рейтингу сприйняття корупції (CPI) у 2016 році Україна посіла 131 місце зі 176 країн, в яких проводилося опитування [9]. Її сусідками за рейтингом виявилися Росія, Непал та Іран. Дослідження виявило основні причини високої корупції в Україні, зокрема: неефективність установ, що покликані забезпечити верховенство права та неупередженість під час розподілу державних коштів, надмірна зарегульованість економіки та зосередження влади в руках олігархічних кланів.

Рейтинг податкового навантаження (Paying taxes ranking). У листопаді 2016 року Група Світового банку опублікувала результати дослідження «Оподаткування 2017» (Paying Taxes 2017), в якому оцінюється рейтинг простоти сплати податків.

Рейтинг враховує величину податків, кількість платежів і час, який бізнес витрачає на заповнення податкової звітності та ефективність роботи податкових органів.

Ідеальній податковій системі, з точки зору будь-якого підприємця, відповідають нуль відсотків, нуль платежів і нуль часу. Ідеальна країна з точки зору рейтингу буде саме такою. Звичайно ж, ідеал недосяжний навіть у лідера (Катар) податкова ставка, якого становить 11,3 %. Бізнесу потрібно здійснити чотири банківські операції і щороку витратити 41 годину на заповнення податкових форм.

У даному рейтингу Україна зайняла 84-е місце, втративши за рік одну позицію через збільшення часу на заповнення звітності з податків [1]. Податкова ставка становить 51,9 %, бізнесу потрібно здійснити п'ять платежів і витратити 356 годин на заповнення податкових форм. Україна знаходиться трохи вище середини списку, між Болгарією і Барбадосом.

У світі останнім часом спостерігається тренд – тенденція до зниження податкового навантаження на бізнес. При цьому найкращі результати за всіма трьома показниками традиційно демонструють більш розвинені економіки.

Світовим і регіональним трендом сьогодні є перетворення сплати податків на необтяжливу і швидку процедуру.

Необхідно відзначити, що в Україні реформаційні процеси в перебудові податкової системи за останні роки не мають сталого характеру, безсистемно врегульовуються окремі питання та зміни орієнтовані на нетривалі терміни часу.

На жаль, на сьогодні, незважаючи на внесення суттєвих змін кожного року до Податкового кодексу України, діюча податкова система не забезпечує збалансованого з реальними можливостями економіки податкового навантаження на суб'єктів господарювання, її реформування викликано необхідністю невідкладної стабілізації фінансової ситуації, стимулювання процесів економічного зростання та підвищення інвестиційної привабливості України на міжнародній арені в цілому.

Висновки. Рейтинги є дуже важливим чинником формування іміджу України у світі, а також важливими індикаторами для наших міжнародних партнерів та стратегічних інвесторів, тому потрібно ставитися до них належним чином.

Резюмуючи все вищевикладене потрібно відзначити, що в різних міжнародних рейтингах Україна, незважаючи на різну методологію і систему розрахунків, показана як держава з високим рівнем освіти, простотою запуску нового бізнесу, свободою торгівлі, при цьому з практичною відсутністю верховенства права, малоефективною інфраструктурою і високим рівнем корупції.

Усі наведені індекси свідчать про те, що Україна тривалий час перебуває у стані економічної, політичної та соціальної нестабільності, і дії влади, з року в рік спрямовані на подолання негативу, є недостатньо ефективними.

Низькі позиції України у міжнародних економічних рейтингах зумовлені, насамперед, відсутності єдиної довгострокової економічної стратегії розвитку держави, дієвої судової системи та системних зрушень в економіці; проявом корупції на всіх рівнях управління; бюрократією; неефективним державним управлінням та використанням адміністративних методів в економіці.

Різке зниження інвестиційної активності в Україні безпосередньо пов'язане з нестабільністю українського законодавства щодо оподаткування, відсутністю реальних, а не декларативних норм права про гарантії стабільності у сфері оподаткування з боку держави.

Просування України у міжнародних економічних рейтингах можливо лише за умов проведення цілеспрямованої державної політики, приведення у відповідність законодавства, формування сприятливого бізнес середовища, ефективної антикорупційної політики, здійснення реальних кроків у напрямі реалізації необхідних структурних змін в економіці та технологічної модернізації виробництва, що у перспективі дозволить зайняти гідні позиції на міжнародних ринках.

Перспективи подальших досліджень. Україна не змогла значно покращити свої позиції в економічних рейтингах. Це збігається з висновками багатьох аналітиків, що економічні реформи в Україні, на жаль, відбуваються занадто повільно.

Подальші дослідження позиції нашої держави у різних міжнародних економічних рейтингах необхідні для того щоб привернути увагу уряду до проблем, які існують в Україні, показуючи її рейтинг серед інших країн світу. Що дозволить, у свою чергу, стабілізувати фінансово-економічну ситуацію у країні, лібералізувати податкове законодавство, стимулювати процеси економічного зростання вітчизняного виробництва та підвищити конкурентоспроможність України на міжнародній арені.

Але просування України у міжнародних рейтингах не повинно стати самоціллю для влади, а лише додатковою опцією для її позиціювання у світі та покращення інвестиційної привабливості. А для цього потрібно лише бажання та вміння долати корупцію і проводити реформи.

Література.

1. Міжнародні рейтинги України. [сайт]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/
2. Економіка України опустилася у глобальному рейтингу інновацій Bloomberg. Інфографіка. [сайт]. – Режим доступу: https://tsn.ua/groshi/ekonomika-ukrayini-opustilasya-u-globalnomu-reytingu-innovaciy-bloomberg-infografika-864394.html
3. These Are the World's Most Innovative Economies. [сайт]. – Режим доступу: https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-01-17/sweden-gains-south-korea-reigns-as-world-s-most-innovative-economies
4. Explore the interactive database of the GII 2017 indicators. [сайт]. – Режим доступу: https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator
5. The 2017 IMD World Competitiveness Ranking. [сайт]. – Режим доступу: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2017/2017-world_competitiveness_ranking.pdf
6. Doing business. Measuring Business Regulations. [сайт]. – Режим доступу: http://www.doingbusiness.org/rankings
7. The Heritage Foundation 214 Massachusetts Avenue, NE Washington, 2017. – [сайт]. – Режим доступу: http://www.heritage.org/index/download
8. Рейтинг стран мира по уровню процветания. Гуманитарная энциклопедия [Электронный ресурс] // Центр гуманитарных технологий, 2006–2017. http://gtmarket.ru/ratings/legatum-prosperity-index/info
9. Індекс корупції CPI-2016 // Transparency International Ukraine. – [сайт]. – Режим доступу: https://ti-ukraine.org/research/indeks-koruptsiyi-cpi-2016/

References.

1. Mizhnarodni reytynhy Ukrayiny. [сайт]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/
2. Ekonomika Ukrayiny opustylasya u hlobal'nomu reytynhu innovatsiy Bloomberg. Infohrafika. [сайт]. – Режим доступу: https://tsn.ua/groshi/ekonomika-ukrayini-opustilasya-u-globalnomu-reytingu-innovaciy-bloomberg-infografika-864394.html
3. These Are the World's Most Innovative Economies. [сайт]. – Режим доступу: https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-01-17/sweden-gains-south-korea-reigns-as-world-s-most-innovative-economies

4. Explore the interactive database of the GII 2017 indicators. [сайт]. – Режим доступу: https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator
5. The 2017 IMD World Competitiveness Ranking. [сайт]. – Режим доступу: https://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2017/2017-world_competitiveness_ranking.pdf
6. Doing business. Measuring Business Regulations. [сайт]. – Режим доступу: http://www.doingbusiness.org/rankings
7. The Heritage Foundation 214 Massachusetts Avenue, NE Washington, 2017. – [сайт]. – Режим доступу: http://www.heritage.org/index/download
8. Reyting stran mira po urovnyu protsvetaniya. Gumanitarnaya entsiklopediya [Elektronnyy resurs] // Tsentr gumanitarnykh tekhnologiy,2006–2017. [сайт]. – Режим доступу: http://gtmarket.ru/ratings/legatum-prosperity-index/info
9. Indeks koruptsiyi CPI-2016 // Transparency International Ukraine. – [сайт]. – Режим доступу: https://ti-ukraine.org/research/indeks-koruptsiyi-cpi-2016/

Юлия Левченко, доцент
Национального университета пищевых технологий

МЕСТО УКРАИНЫ В МЕЖДУНАРОДНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕЙТИНГАХ

В статье исследовано место Украины в восьми крупнейших международных экономических рейтингах. Определены негативные факторами для ведения бизнеса в Украине, среди которых: инфляция, коррупция, политическая нестабильность, бюрократия, регулирование валютного рынка, недостаточная образованность работников, неподходящая качество инфраструктуры, преступность и т.

Выявлены основные причины снижения позиций страны в международных экономических рейтингах, прежде всего, связанные с нестабильным законодательством, неудачными экономическими реформами, проводимые правительством страны, проявлением коррупции на всех уровнях управления.

Ключевые слова: *международный рейтинг, индекс, инновации, конкурентоспособность, экономическое развитие.*

Levchenko Y., candidate of economic sciences, associate professor
National University of Food Technology

PLACE OF UKRAINE IN INTERNATIONAL ECONOMIC RATINGS

The article analyzes the place of Ukraine in the eight largest international economic rankings, namely: Innovation Index Bloomberg, The Global Innovations Index, The Global Competitiveness Index (WEF), Easy of Doing Business, Index of Economic Freedom, Human Capital Index, The Legatum Prosperity Index, Paying taxes ranking.

The negative factors for conducting business in Ukraine are identified: inflation, corruption, political instability, bureaucracy, currency market regulation, insufficient education of employees, inadequate quality of infrastructure, crime, etc.

The main reasons for the decline of the country's position in international economic ratings are found out, first of all, due to unstable legislation, unsuccessful economic reforms carried out by the Government of the country, manifestation of corruption at all levels of government, bureaucracy.

The main directions of increasing the position of Ukraine in international economic ratings are determined, namely, the pursuit of purposeful state policy, bringing it into business, creating a favorable business environment, effective anti-corruption policy, etc.

Key words: international rating, index, innovation, competitiveness, economic development.